

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR
listopad 2022

Ministerstvo financí ČR
Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 041 111

ISSN 2571-4341

Vychází 2x ročně, zdarma

Elektronický archiv:
<https://www.mfcr.cz/kolokvium>

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR

listopad 2022

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR

Cílem šetření makroekonomických prognóz (tzv. Kolokvia), které provádí MF ČR, je zjistit názor relevantních institucí na budoucí vývoj české ekonomiky a vyhodnotit základní tendence, s nimiž zúčastněné instituce ve svých předpovědích počítají. Výsledky 54. Kolokvia, které se konalo v listopadu 2022, vycházejí z předpovědí 16 institucí (Ministerstvo financí; Ministerstvo průmyslu a obchodu; Ministerstvo práce a sociálních věcí; Česká národní banka; AKCENTA CZ; Citibank; Banka CREDITAS; Česká bankovní asociace; Deloitte Česko; Generali Investments CEE, investiční společnost; Hospodářská komora ČR; Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy; Komerční banka; Raiffeisenbank; Svaz průmyslu a dopravy ČR; UniCredit Bank). Pro větší reprezentativnost šetření k nim byly přidány prognózy Evropské komise (European Economic Forecast, listopad 2022), Mezinárodního měnového fondu (World Economic Outlook, říjen 2022) a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Economic Outlook, listopad 2022).

Základní tendence vývoje v letech 2022 a 2023, s nimiž MF ČR počítá v aktuální Makroekonomické predikci (listopad 2022), jsou s prognózami ostatních institucí konzistentní. Srovnání předpovědí pro roky 2024 a 2025, které jsou chápány jako indikativní výhled, je nicméně komplikováno skutečností, že prognózy zúčastněných institucí toto období v řadě případů nepokrývají (celé období 2022–2025 pokrývají, alespoň u některých ukazatelů, předpovědi 10 institucí). Výsledky šetření a aktuální predikce MF ČR jsou shrnuty v tabulkách 1 a 2.

Hlavní očekávané tendence makroekonomického vývoje v letech 2022 a 2023 lze shrnout takto:

- Ekonomický růst by podle respondentů šetření měl v letošním roce zpomalit na 2,4 %. Razantní nárůst životních nákladů zbrzdí reálnou spotřebu domácností, která by se tak měla zvýšit jen o 0,5 %. Růst vládní spotřeby by měl zvolnit na 1,0 %, patrně kvůli odeznění výdajů souvisejících s epidemií covidu-19. Investice do fixního kapitálu by měly vzrůst o 5,2 %. Mimořádně silná akumulace zásob, k níž došlo v minulém roce, by letos měla pokračovat (příspěvek změny zásob k růstu HDP 0,8 p. b.). Saldo zahraničního obchodu by hospodářský růst mělo tlumit v rozsahu –0,2 p. b. Na export negativně dopadají přetrvávající problémy v dodavatelských řetězcích, zatímco oživení investiční poptávky podporuje import.
- Pro rok 2023 respondenti v průměru predikují faktickou stagnaci ekonomiky (růst HDP jen o 0,1 %). Domácnosti se i v příštím roce budou potýkat s dopady vysoké inflace, jejich reálná spotřeba by tak mohla klesnout o 0,8 %. Dynamika vládní spotřeby by měla zůstat na téměř stejné úrovni jako v roce 2022, růst investic by však měl výrazně zvolnit. Změna zásob by z ekonomického růstu měla ubrat 1,1 p. b. Při celkově slabé domácí poptávce by hlavním tahounem hospodářského růstu mělo být saldo zahraničního obchodu.
- Zúčastněné instituce v průměru očekávají, že míra inflace letos dosáhne 15,4 % a v roce 2023 klesne na 9,7 %. Důležitým proinflačním faktorem je nárůst cen elektřiny a zemního plynu, který se postupně promítá v cenách ostatního zboží a služeb. Inflaci posilují i potíže v globálních dodavatelských řetězcích, jež vedou k razantnímu zvyšování cen mnoha výrobních vstupů. Tyto problémy se přitom kvůli válce na Ukrajině dále prohloubily. Konflikt také vedl k nárůstu cen mnoha komodit. Protiinflačně budou koncem letošního roku i v roce 2023 působit vládní opatření v oblasti cen energií.
- Míra nezaměstnanosti by podle respondentů měla v letošním roce činit v průměru 2,5 %, v příštím roce by se v souvislosti se slabou hospodářskou dynamikou mohla zvýšit na 2,9 %. Zaměstnanost by letos měla stagnovat, prognózy jsou nicméně zatíženy zlomem v časové řadě mezi roky 2021 a 2022 (počínaje letošním rokem byly ve Výběrovém šetření pracovních sil použity nové demografické váhy navázané na Sčítání lidu, domů a bytů 2021; bez vlivu tohoto faktoru by se růst zaměstnanosti mohl blížít 2 %). Pro rok 2023 respondenti v průměru očekávají zvýšení zaměstnanosti jen o 0,1 %. Otázkou zůstává, nakolik Výběrové šetření pracovních sil zachytí příliv uprchlíků z Ukrajiny a jejich zapojení do ekonomické aktivity v ČR.
- Instituce v průměru očekávají, že objem mezd a platů v letech 2022–23 poroste tempem okolo 8,5 % ročně. Vzhledem k predikované inflaci spotřebitelských cen by tak průměrná reálná mzda měla v letošním i příštím roce klesnout.
- Běžný účet platební bilance by podle respondentů šetření měl být schodkový, mj. v důsledku vysokých cen dovážených komodit. Deficit by v letošním roce mohl dosáhnout 4,4 % HDP, v roce 2023 by se mohl zúžit na 2,7 % HDP.

Tabulka 1: Výsledky šetření na roky 2022 a 2023

		2022					MF ČR	2023					MF ČR
		min.	P25	průměr	P75	max.		min.	P25	průměr	P75	max.	
<i>Předpoklady</i>													
HDP zemí EA19	reálný růst v %	2,9	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3	-0,3	0,1	0,3	0,4	1,2	0,3
Cena ropy Brent	USD/barel	99	101	102	102	107	102	82	85	90	94	100	83
3M PRIBOR	průměr v %	6,2	6,3	6,4	6,4	6,8	6,3	6,5	6,8	7,0	7,0	7,9	6,9
Výnos do spl. 10R st. dluhopisů	průměr v %	4,0	4,4	4,5	4,5	5,1	4,5	4,6	4,8	5,1	5,3	5,8	5,2
Měnový kurz CZK/EUR		24,5	24,6	24,6	24,6	24,7	24,6	23,5	24,5	24,7	25,0	25,3	24,5
Měnový kurz USD/EUR		1,02	1,04	1,04	1,05	1,06	1,04	0,98	1,00	1,02	1,03	1,10	1,00
<i>Hlavní indikátory</i>													
Hrubý domácí produkt	reálný růst v %	1,9	2,4	2,4	2,5	2,7	2,4	-0,8	-0,3	0,1	0,4	1,5	-0,2
Příspěvek změny zásob	p. b.	-1,1	0,5	0,8	1,4	1,8	0,7	-3,3	-1,8	-1,1	-0,4	1,6	-1,4
Příspěvek zahr. obchodu	p. b.	-1,2	-0,6	-0,2	0,0	1,2	0,0	0,0	0,6	1,1	1,7	2,4	0,8
Spotřeba domácností	reálný růst v %	0,0	0,2	0,5	0,7	1,6	0,2	-2,9	-1,2	-0,8	-0,2	0,4	-0,8
Spotřeba vládních institucí	reálný růst v %	0,1	0,3	1,0	1,5	3,1	1,2	0,0	0,8	1,1	1,6	2,1	1,7
Tvorba hrubého fixního kapitálu	reálný růst v %	3,9	4,9	5,2	5,3	7,3	5,1	-1,3	1,1	1,2	2,0	2,7	1,5
Deflátor HDP	růst v %	6,5	6,8	8,1	8,9	10,7	6,7	6,0	6,9	7,9	8,9	10,1	6,5
Průměrná míra inflace	v %	14,9	15,1	15,4	15,7	16,3	15,0	7,5	9,0	9,7	10,0	12,0	9,5
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	-0,9	-0,6	0,0	0,3	1,8	-0,9	-0,7	-0,3	0,1	0,2	1,5	-0,1
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	v %	2,3	2,4	2,5	2,5	2,8	2,5	2,1	2,7	2,9	3,2	3,9	3,1
Objem mezd a platů	nom. růst v %	6,9	7,5	8,5	9,5	10,0	10,0	6,3	7,0	8,4	9,4	12,2	7,4
Saldo běžného účtu	v % HDP	-5,4	-4,8	-4,4	-4,1	-3,7	-5,4	-5,3	-3,1	-2,7	-2,4	1,2	-5,3

Pozn.: Údaje ve sloupci P25 (P75) odpovídají 1. (3.) kvartilu vzorku prognóz pro daný ukazatel.

Zdroj: Respondenti šetření. Výpočty MF ČR.

Tabulka 2: Výsledky šetření na roky 2024 a 2025

		2024				MF ČR	2025				MF ČR
		min.	průměr	max.	min.		průměr	max.			
<i>Předpoklady</i>											
HDP zemí EA19	reálný růst v %	1,0	1,7	2,1	1,5	1,3	1,7	1,9	1,8		
Cena ropy Brent	USD/barel	75	84	98	76	70	81	100	72		
3M PRIBOR	průměr v %	3,9	4,8	6,3	4,3	2,7	3,2	3,6	2,7		
Výnos do spl. 10R st. dluhopisů	průměr v %	3,1	4,2	5,9	3,6	2,8	3,7	6,3	2,8		
Měnový kurz CZK/EUR		22,9	24,4	25,4	24,3	22,9	24,1	25,1	24,1		
Měnový kurz USD/EUR		0,98	1,07	1,17	1,01	1,03	1,13	1,24	1,03		
<i>Hlavní indikátory</i>											
Hrubý domácí produkt	reálný růst v %	1,8	2,9	3,9	3,0	1,2	2,8	3,4	2,7		
Příspěvek změny zásob	p. b.	-2,1	-0,2	1,5	-0,3	-0,8	-0,4	0,0	-0,4		
Příspěvek zahr. obchodu	p. b.	0,1	0,6	1,5	1,0	0,0	0,7	1,6	0,7		
Spotřeba domácností	reálný růst v %	-0,9	2,4	3,9	3,8	-0,8	2,1	3,4	3,2		
Spotřeba vládních institucí	reálný růst v %	0,2	1,3	1,9	1,4	0,9	1,6	2,8	1,7		
Tvorba hrubého fixního kapitálu	reálný růst v %	0,1	3,3	6,2	0,1	1,8	3,3	5,2	1,8		
Deflátor HDP	růst v %	0,4	3,4	5,0	3,8	0,1	2,3	3,5	2,6		
Průměrná míra inflace	v %	2,2	3,1	4,8	3,5	0,5	2,0	3,0	2,4		
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	-0,2	0,3	1,1	0,4	0,2	0,4	0,7	0,2		
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	v %	2,1	2,9	3,8	3,0	1,9	2,6	3,5	2,8		
Objem mezd a platů	nom. růst v %	4,2	5,8	8,6	5,7	4,0	4,7	6,7	4,2		
Saldo běžného účtu	v % HDP	-4,0	-1,8	2,7	-3,5	-3,3	-0,7	3,8	-2,6		

Zdroj: Respondenti šetření. Výpočty MF ČR.

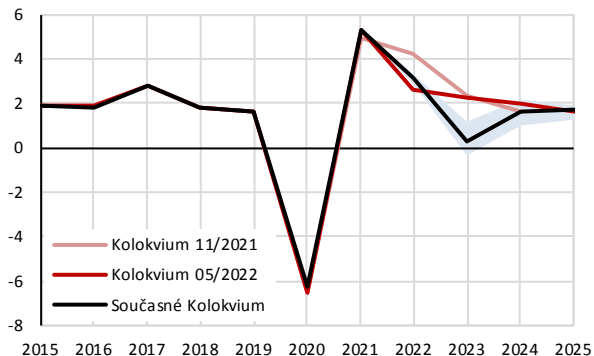
Přehled ukazatelů

Grafické znázornění minulého a předpokládaného vývoje jednotlivých ukazatelů zachycují grafy 1–18. Pro porovnání jsou zahrnuty i průměrné předpovědi dvou předchozích Kolokvií. Krajní prognózy ukazatelů (sloupce min. a max. v tabulkách 1 a 2) tvoří hranice zvýrazněné oblasti.

Graf 1: Hrubý domácí produkt zemí EA19

reálný růst v %

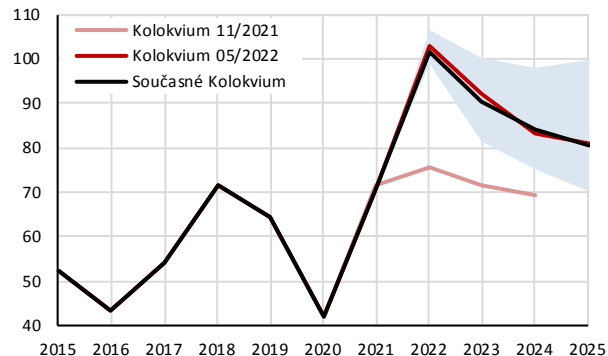
Snížení prognóz pro příští rok kvůli energetické krizi



Graf 2: Cena ropy Brent

v USD/barel

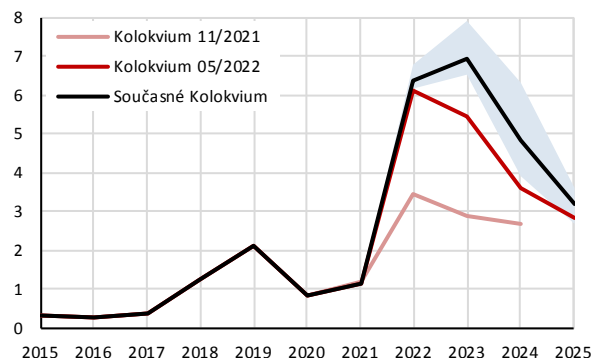
V roce 2022 průměrná cena ropy přes 100 USD za barel



Graf 3: 3M PRIBOR

v %, průměr období

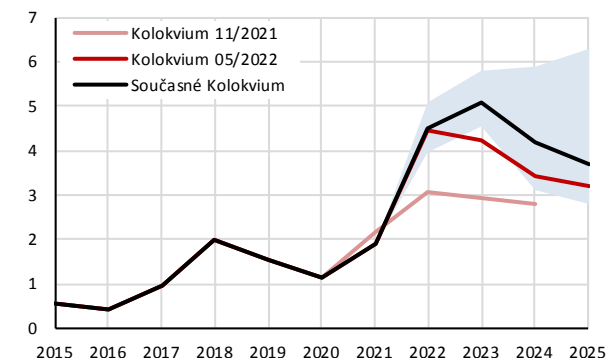
Přísnější nastavení měnové politiky v celém horizontu prognóz



Graf 4: Výnos do splatnosti 10R státních dluhopisů

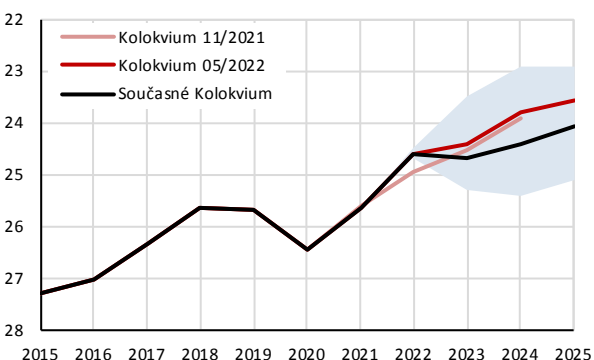
v %, průměr období

Dlouhodobé sazby v roce 2023 nad 5 %, poté mírný pokles



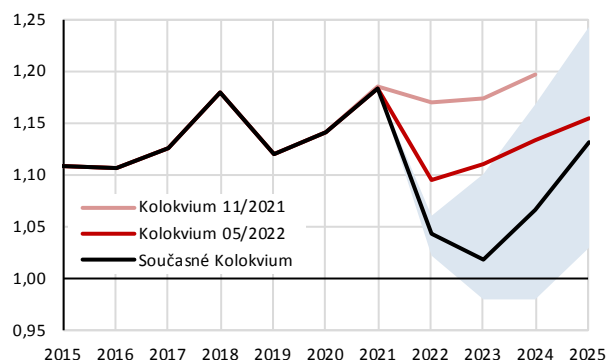
Graf 5: Měnový kurz CZK/EUR

Tendence posilování koruny k euru dočasně přerušena



Graf 6: Měnový kurz USD/EUR

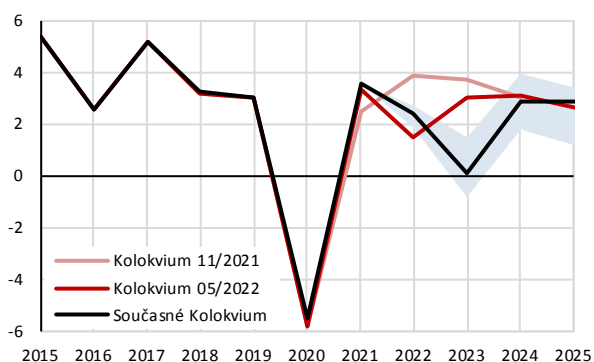
Další posun prognóz ve směru silnějšího dolaru



Graf 7: Hrubý domácí produkt

reálný růst v %

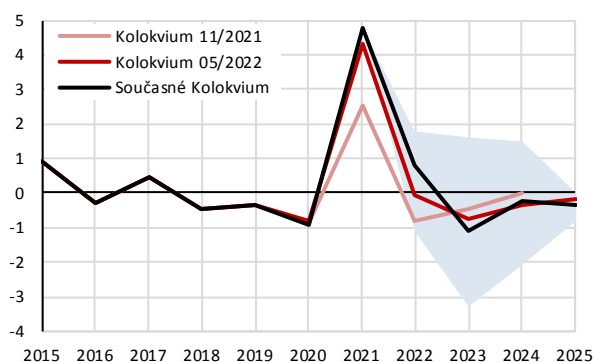
V roce 2023 stagnace ekonomiky, poté růst těsně pod 3 %



Graf 8: Příspěvek změny zásob k růstu HDP

v procentních bodech

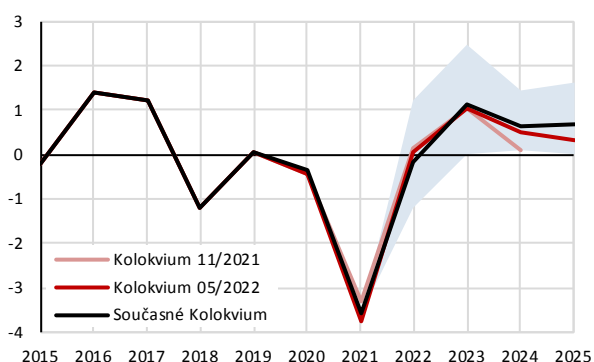
Postupný návrat akumulace zásob k obvyklým úrovním



Graf 9: Příspěvek zahraničního obchodu k růstu HDP

v procentních bodech

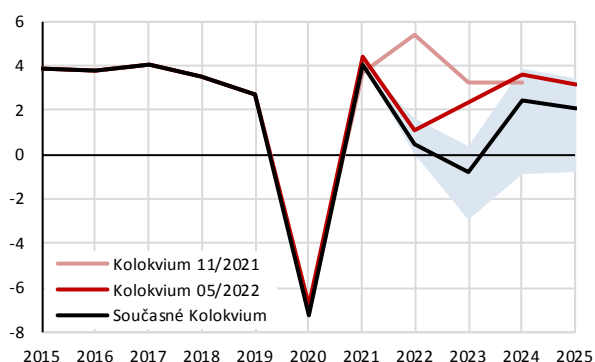
Od příštího roku kladný příspěvek čistého vývozu



Graf 10: Spotřeba domácností

reálný růst v %

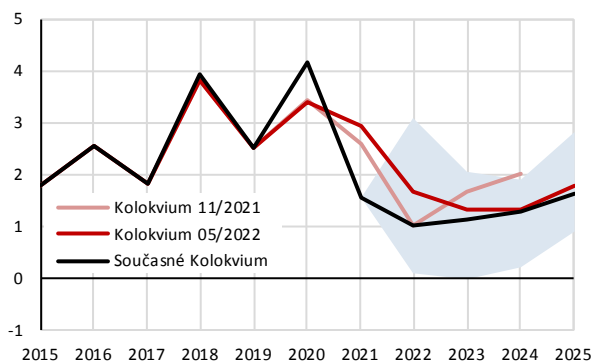
Oslabení spotřeby kvůli mimořádně vysoké inflaci



Graf 11: Spotřeba vládních institucí

reálný růst v %

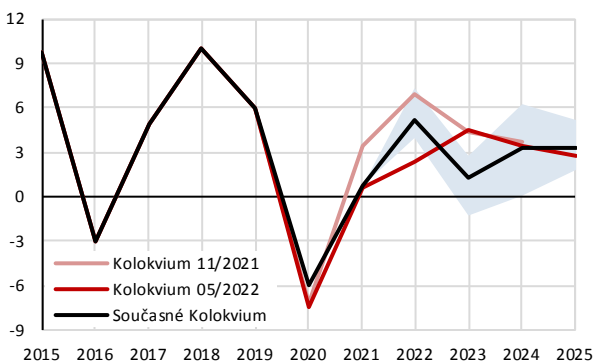
Umírněný růst vládní spotřeby v celém horizontu prognóz



Graf 12: Tvorba hrubého fixního kapitálu

reálný růst v %

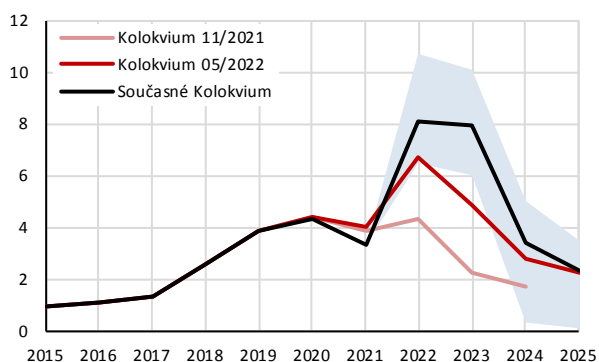
Růst investic v průměru mírně nad 3 % ročně



Graf 13: Deflátor HDP

růst v %

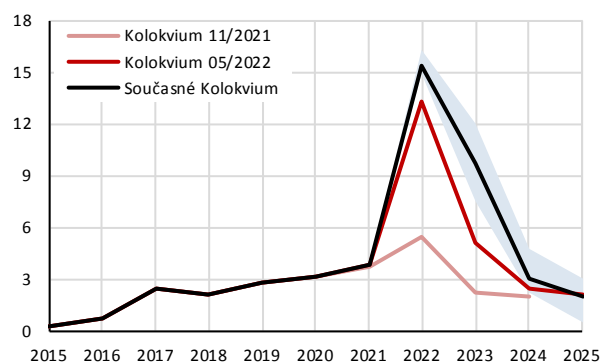
V letošním i příštím roce růst deflátoru HDP okolo 8 %



Graf 14: Průměrná míra inflace

v %

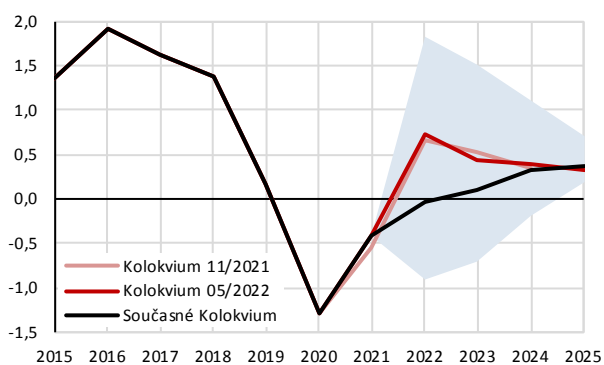
Návrat inflace do blízkosti cíle ČNB nejdříve v roce 2024



Graf 15: Zaměstnanost (VŠPS)

růst v %

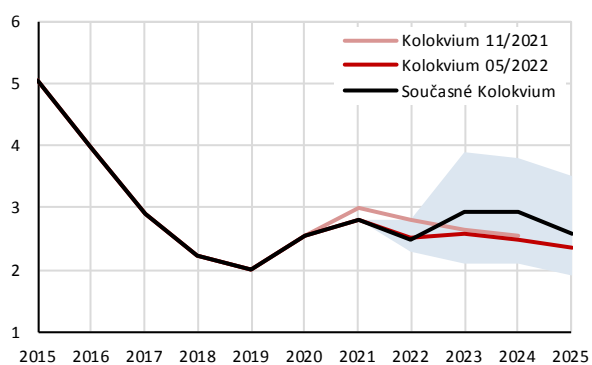
Prognóza pro rok 2022 zatížena zlomem v časové řadě



Graf 16: Míra nezaměstnanosti (VŠPS)

v %

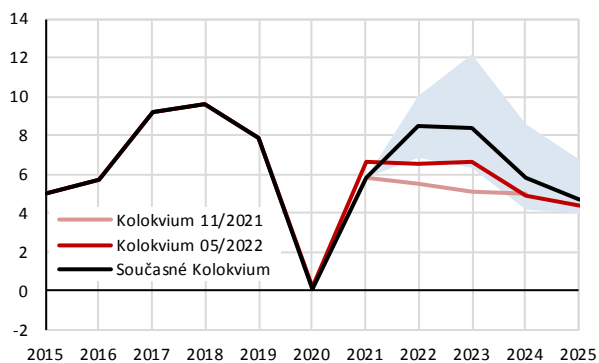
Míra nezaměstnanosti pod 3 %



Graf 17: Mzdy a platy (domácí koncept)

nominální růst v %

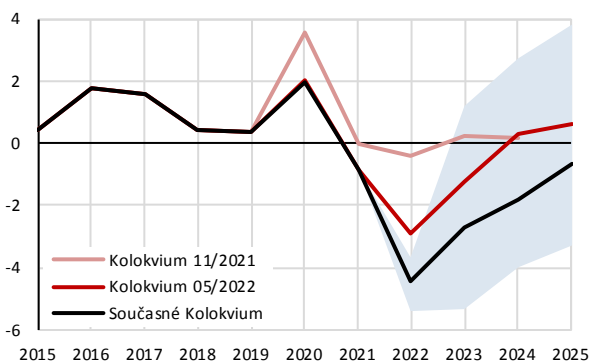
V letech 2022–23 zaostávání růstu mezd a platů za inflací



Graf 18: Běžný účet platební bilance

saldo, v % HDP

Postupné snižování schodku na běžném účtu





Ministerstvo financí České republiky
odbor Hospodářská politika
Letenská 15
118 10 Praha 1
<http://www.mfcr.cz>